

Країна вітрів

Гроздана Олуїч

У ті часи, коли земля була ще зовсім молода, а хмари тільки народжувалися, два могутні володарі змагалися між собою, хто з них стане багатший і сильніший, хто матиме те, чого не має другий, хто буде царем царів!

— Я цар царів! — вигукнув Ферфелін того дня, коли все його володіння було огорожене високою прямовисною стіною, крізь яку не могло прослизнути навіть кошеня.

— Що?! Хто сміє стверджувати, що могутніший від мене? — грізно мовив цар Пелетін. І по якимсь часі володіння Пелетіна були обнесені ще вищою і прямовиснішою стіною. Вона була така висока, що тільки птахи могли її перелетіти! Цар, цариця і три принцеси Пелетінки аж підстрибували від радості. Та і як не радіти? Весь народ зустрів звістку про небачену досі стіну з не меншим захопленням, ніж вказівку про те, що чай треба пити лише солоним, а черевики носити лише жовті.

— Що скаже на це Ферфелін? — запитав Пелетін суперника через свого наймудрішого придворного. Могутній Ферфелін сказав тільки "гм, гм", а того ніхто не міг пояснити. Аби довідатися, що воно значить, Пелетін послав до сусіда-царя всю свою Раду наймудріших, але Ферфелін і цього разу сказав тільки "гм, гм!" — і ні звуку більше.

Немало днів Ферфелін ходив мовчазний і насуплений. Занепокоєно проводжали його поглядами цариця Ферфеліна і три принци Ферфеліни. Що ж робити? Нарешті одного дня Ферфелін ляснув себе по лобі: Пелетін має справді вищу стіну, але без башт. Вдень і вночі, без спочинку працювали муляри й нарешті останню башту на Ферфеліновій стіні було закінчено. У кожній башті цілодобово чергувало кілька сурових стражників. Без доскіпливої перевірки навіть хробак не міг прослизнути у володіння Ферфеліна, тим паче вийти звідти!

— Що ж там робиться? — аж тремтіли від цікавості Пелетін, Пелетіна і три принцеси Пелетінки, проте жоден їхній шпигун не міг нічого дізнатися.

— Може, послати в розвідку Чорноголову? — згадала цариця про одну вельми стару ворону й плеснулд. в долоні. Але ніхто з придворних не знав, де шукати ворону.

— Вона давно вже на пенсії! — згадав один з них.— Хто знає, чи й жива?

— Нехай дізнаються! — наказала Пелетіна, а Пелетін додав:— Нехай дізнаються негайно!

Принцеси мовчали. Та й не могли вони нічого сказати: роти в них були повні солодоців, од яких їхні животи так повиростали, що принцеси ледь переставляли свої дебелі ножиська. Бідні принцеси! Підданці потайки називали їх Пампушками, царицю — Паляницею, а царя — Пролазою! Але до царських вух те не доходило. Жили б можновладці й далі, як доти, щасливі й задоволені всім, якби не було Ферфеліна. Що той замишляє? Нарешті розшукали Чорноголову й послали її в розвідку.

З нетерпінням уся царська сім'я чекала повернення ворони, але та змогла лише якусь годинку політати над володіннями Ферфеліна, бо в неї вже дуже старі й немічні крила. Тому її повідомлення було коротким і неповним: "Цар Ферфелін має найрозкішнішу мантию на всім білім світі, а принци — коштовні пантофлі. Всі стражники мають рушниці, а вулиці вимощені зеленим камінням!"

— Що ж будемо тепер робити? — замислився цар Пелетін.

— Справді, що? — зітхнула Пелетіна.

Принцеси мовчки жвакали, а цариця сказала, що цар Пелетін повинен мати мантию, розкішнішу від Ферфелінової, а його доньки — пантофлі, всипані не лише бісером, й дорогоцінним камінням. А як бути з вулицями? Де взяти зеленого каміння? Прикликали до царя наймудрішого радника, потім начальника над усіма радниками, але жоден не знав, де в їхній землі є каменяря із зеленим камінням. У володіннях є білий мармур, блискучий голубий камінь, навіть камінь, рожевіший від молодого вина, а зеленого немає, ніде немає! Навіть найсиводавніше підданці не пам'ятають, щоб він був коли-небудь. Утім, може, черепаха Ясновидюща, котра старіша від усього живого в царстві й мудріша від усіх мудреців, разом узятих, знає щось про зелений камінь. Але й вона не чула, щоб у володіннях Пелетіна було щось подібне. Проте давним-давно хтось їй розказував, що в Країні вітрів є Золотий птах і хто його впіймає, матиме все, що тільки душа забажає, навіть зелений камінь. Правда, вона не знає, як можна дістатися до тієї Країни вітрів і як зловити Золотого птаха!

Цар Пелетін радісно сплеснув руками й став лагодитися у дорогу. Те саме робили й цариця з принцесами. Але став збиратися в дорогу і цар Ферфелін з Ферфеліною і принцями, хоча ніхто у володіннях Пелетіна не знав, звідки вороги дізналися про Золотого птаха.

Перед далекою дорогою цар Ферфелін наказав підлеглим, аби позмагалися у грі скельцями, щоб визначити, хто удостоїться честі йти з ним.

Як довідався про це Пелетін, давні літописи нічого не кажуть. Лише в одному місці є натяк на те, що цю звістку принесла стара ворона Чорноголова. Проте це не так важливо. Суть у тому, що ні Пелетін, ні Пелетіна, ні Пампушки ніяк не могли збагнути: що то таке скельця?

— То щось кругле, розфарбоване, що котиться по землі й падає у лунку. Хто більше скелець у лунку закотить — той переможець! — пояснила Чорноголова урочисто, але цар, цариця і принцеси ніяк не могли зрозуміти: що ж то таке падає у лунку? Ні наймудріші мудреці, ні Ясновидюща не знали, як дохідливіше пояснити можновладцям таїну скелець. Всі піддані цілими днями й ночами, забувши про сон, ламали голову, що робити? Нарешті Ясновидюща збагнула, що й махання віялом незгірше завдання для охочих йти в похід з царською сім'єю.

— Боже, як це мудро! — аж підскочив цар Пелетін.

— Справді напрочуд мудро! — вигукнула слідом за ним Пелетіна.

— Це більш, ніж мудро! — сказали б і Пампушки, якби кожна не мала повний рот солодоців.

Отож і не дивно, що зі всього царства стали сходитися до двору найвправніші махальники віялами. Важко словами передати, що то було за видовище! Три дні й три ночі мусили відпочивати після нього! Натомленим був Пелетін, падала з ніг від утоми Пелетіна, а про принцес і мови немає — лежали незрушно, мов справжні пампушки. Бідні маленькі принцеси! Видовище справді було захопливе, а махальники — хоробрі й заповзятливі. Тож і треба було привітати їх плесканням у долоні. А після плескання, ясна річ, треба відпочити. Хто знає, скільки часу тривав би той відпочинок, якби Чорноголова не вигукнула:

— Вставайте, вставайте всі хутчіше! Ферфелін, Ферфеліна і принци вже рушили на лови Золотого птаха!

Який після її слів зчинився гармидер, і переказати важко. Яка плутанина! Цар не міг знайти свою мантию, цариця з доньками не могли дістати пантофлі з-під ліжка...

Тим часом цар Ферфелін аж спітнів, поки осідав свого коня, а у Ферфеліни неждано-негадано розболілася голова. Засумували й принци Ферфеліни: ой, як далеко Країна вітрів, яка довга й небезпечна дорога до неї! Може, вони і без Золотого птаха знайдуть трьох товстелезних принцес і будуть щасливі? Про бідних Пампушок вони не сміли й подумати: хто це коли одружувався з доньками своїх ворогів?

Уже й місяць промайнув відтоді, як Пелетіни й Ферфеліни вирушили на пошуки Золотого птаха.

Хто знає, скільки ще мандрувати? Вже перетворилася в ганчірку мантия царя Ферфеліна, стерлися царські черевики, заніміли ноги в нещасних принців. Що ж тоді говорити про придворний люд? Ходили вони, ходили, доки від голоду не закрутилися в них голови. Тоді декотрі стали невдоволено буркотіти, а хто з сміливіших — утікали навіть додому.

І Ферфелін, і Ферфеліна, і принци Ферфеліни вже ледь трималися на ногах, але й далі вперто йшли за Пелетіном. Невже вони дозволять, аби в них з-під носа вкрали Золотого птаха?! Плазували вони через пустелю, волочилися через правічний ліс, талували сніжну цілину.

— Боже, де наше чудове царство? — зітхнув цар Ферфелін, шморгнула носом цариця, а принци аж затряслися, мов у лихоманці.

Ще нервовіше заструсилися принцеси, коли цар Пелетін сказав:

— Який диявол напоумив мене шукати цю прокляту Країну вітрів?

Але ні ті, ні ті не хотіли відступитися і нарешті дійшли до Країни вітрів. Дізналися про це по Північному вітрові, який пронизував їх до самісіньких кісток, забивав подих і миттєво висушував піт на чолі.

Аж до небокраю, куди сягав погляд, усе було закуте в кригу, що ніжно іскрилася під сонячним промінням. Пелетіну привиділося, що бачить, як над іскринками пролітає Золотий птах. Як хутко він біг, витягнувши вперед руки, щоб першим схопити птаха! Як бігла за ним слідом, гублячи в снігу черевики, Пелетіна! Як провалювалися у сніг до пояса бідні Пампушки, зі слізьми в очах прохаючи птаха, щоб дався їм до рук! А птах невблаганно був попереду, тріпотів, мов вогник, і то перетворювався на золоту

іскринку, то знову з'являвся перед очима.

— Дивись, він летить до нас! — радісно вигукнув цар Ферфелін і помчав за золотим відблиском над кригою.— Зараз ми схопимо його і будемо наймогутніші в світі! — З цими словами він повернувся до цариці й принців, але тих ніде не було видно, наче вони перетворилися на кригу або їх відніс кудись вітер. Увесь обледенілий, Ферфелін побачив, що і його ворога разом з царицею і принцесами підхопив і поніс вітер... Він залишився сам-самісінький серед снігів. І диво дивнее! Над його головою, наче глузуючи, тріпотів крилами Золотий птах. Здавалося, простягни руку — і вхопиш його. Та де там!

Біг і біг Ферфелін, падав, підводився і знову, витягнувши руки, біг за Золотим птахом, а тоді зненацька зник, як крізь землю провалився.

Хто знає: може, і його відніс кудись вітер? А може, він і досі біжить за Золотим птахом? Із Країни вітрів ніхто не повернувся! Прийшла лише ця розповідь.